

DECIZIE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinând recursul declarat de către Mamulat Tudor,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări
„Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Mamulat Tudor cu
privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2016, prin care
a fost respinsă cererea lui Mamulat Tudor privind repunerea în termen a apelului și
restituită cererea de apel depusă de Mamulat Tudor ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a t ă:

La 20 aprilie 2016, CA „Alliace Insurance Group” SA a depus cerere de
chemare în judecată împotriva lui Mamulat Tudor cu privire la repararea prejudiciului
material și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 19 februarie 2013, Mamulat Tudor
conducând un hipomobil pe drumul de acces către satul Coșnița, raionul Dubăsari, a
încălcat prevederile pct. 110 alin. (5) al Regulamentului Circulației Rutiere al RM, iar
în rezultat a deteriorat autoturismului de model Nissan Qashqai cu numerele de
înmatriculare KAN 441, la volanul căruia se afla Petrea Natalia.

Fapta și vina lui Mamulat Tudor în încălcarea pct. 110 alin. (5) din
Regulamentul Circulației Rutiere al RM a fost stabilite prin procesul-verbal cu privire
la contravenție nr. MAI 01861252 din 19 februarie 2013, prin care pentru fapta
comisă Mamulat Tudor a fost sancționat cu amendă conform art. 242 alin. (2) și (5)
din Cod contravențional.

Menționează că la momentul accidentului rutier autoturismul Nissan Qashqai
cu numerele de înmatriculare KAN 441 era asigurat CASCO la CA „Victoria
Asigurări” (redenumită ulterior în CA „Alliance Insurance Group” SA), în baza
contractului și poliței de asigurare facultativă nr. AK 801/12/AK din 17 septembrie
2012.

Drept urmare, la 25 februarie 2013, CA „Victoria Asigurări” SA cu
participarea Nataliei Petrea și în lipsa lui Mamulat Tudor, care din motive
necunoscute nu s-a prezentat, a întocmit procesul-verbal de constatare a pagubelor,

iar ulterior, în baza Raportului de daune nr. KAN 441 din 29 aprilie 2013 a fost emis Ordinul nr.667 din 02 mai 2013 „Cu privire la despăgubirea asiguratului Petrea Natalia”, în temeiul căruia a fost transferat la contul bancar al păgubitei despăgubirea de asigurare în mărime de 107 560,48 lei.

În context, invocînd prevederile art. 1329 alin. (1), 1398, 1415 alin. (1) Cod civil, care prevede preluarea de către asigurător a drepturilor asiguratului, temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale și dreptul de regres față de persoana care a cauzat prejudiciul, afirmă că i-a propus lui Mamulat Tudor achitarea benevolă a sumei de 107 560,48 lei, însă careva măsuri în acest sens nu au fost întreprinse.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 9, 10, 11, 14, 1329 alin. (1), 1398, 1415 alin. (1) Cod civil.

Solicită repararea prejudiciului material în mărime de 107 560,48 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3 226,81 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Dubăsari din 27 mai 2016, acțiunea a fost admisă integral, fiind încasat din contul lui Mamulat Tudor în beneficiul CA „Alliance Insurance Group” SA suma de 107 560,48 lei cu titlu de despăgubire de asigurare și suma de 3 406,81 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

La 23 august 2016, Mamulat Tudor, a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe cu dispunerea încetării procesului. Totodată, Mamulat Tudor a solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

În ședința instanței de apel din 08 noiembrie 2016, Mamulat Tudor, reprezentat de avocatul Gațcan Leonid, a solicitat repunerea apelului în termen.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2016, a fost respinsă cererea apelantului Mamulat Tudor cu privire la repunerea apelului în termen și restituit apelul declarat de Mamulat Tudor ca fiind depus peste termenul legal.

La 17 noiembrie 2016, Mamulat Tudor a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, repunerea în termen a apelului și remiterea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerînd-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că despre dispozitivul hotărîrii primei instanțe a aflat la 22 august 2016, iar luînd cunoștință de materialele cauzei a constatat existența la dosar a cîtorva Avize de recepție, prin care dînsul ar fi fost înștiințat despre examinarea cauzei, însă care de fapt au fost semnate de o persoană pe care nu o cunoaște.

Menționează că nu a cunoscut despre acțiunea înaintată de CA „Alliance Insurance Group” SA nu a primit cererea de chemare în judecată și materialele anexate la aceasta, iar cererea de apel a depus-o imediat după ce a cunoscut de hotărîrea primei instanțe.

Consideră că prin încheierea contestată i-a fost încălcat dreptul la justiție revăzut de art. 5 CPC, potrivit căruia nici unei persoane nu i se poate refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

Iar, invocînd prevederile art. 116 CPC, susține că persoanele care din motive întemeiate au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Mai indică recurentul că în cadrul examinării cauzei prima instanță a încălcat cerințele art. 8 și art. 22 CPC, care stabilește dreptul la apărare și egalitate în fața legii și a justiției, or, consideră că în calitate de pensionar al MAI și participant la acțiunile de luptă din anul 1992, avea dreptul să fie asistat de un avocat acordat de Oficiul Teritorial al CN pentru asistența juridică garantată de stat.

Este de părerea că termenul depunerii apelului a fost omis întemeiat, deoarece în perioada examinării acțiunii în prima instanță nu s-a aflat la domiciliul unde locuiește în satul Coșnița raionul Dubăsari, fapt ce poate fi confirmat de vecinii săi, iar despre hotărârea pronunțată de prima instanță a aflat doar la sfârșitul lunii august când s-a întors la locul de domiciliu.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 noiembrie 2016, împotriva deciziei instanței de apel din 08 noiembrie 2016 în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz se constată că prin încheierea din 08 noiembrie 2016, Curtea de Apel Chișinău a dispus respingerea cererii lui Mamulat Tudor cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, restituindu-i apelantului cererea de apel cu toate documentele anexate, întemeindu-și concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluziile instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Mamulat Tudor în afara termenului legal și refuzul repunerii în termen a apelului sunt justificate.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Dubăsari, prin care a fost admisă acțiunea CA „Alliance Insurance Group” SA împotriva lui Mamulat Tudor cu privire la repararea prejudiciului și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost emis și pronunțat la 27 mai 2016.

Cu toate acestea, Mamulat Tudor a depus cererea de apel împotriva acestei hotărâri numai la 23 august 2016, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

În acest context, este de remarcat că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 CPC, care prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, corect a respins cererea cu privire la repunerea apelului în termen.

Or, Mamulat Tudor nu a făcut, prin probe întemeiate, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

În acest context sunt apreciate critic argumentele recurentului precum că nu a cunoscut despre acțiunea depusă de CA „Aliance Insurance Grup”, iar despre hotărârii primei instanțe a cunoscut doar la sfârșitul lunii august 2016 considerând că acesta constituie un motiv întemeiat de repunere a apelului în termen.

Aceasta deoarece, în interpretarea corectă a prevederilor art. 362 alin. (1) CPC este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu de la data recepționării acestui, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, iar alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului legislația nu prevede.

Totodată, Colegiul consideră neîntemeiate și argumentele recurentului ce se referă la faptul că nu a cunoscut despre examinarea cauzei în prima instanță, întrucât materialele cauzei conțin Avizul de recepție CN 07 din 10 mai 2016, prin care la domiciliul lui Mamulat Tudor în raionul Dubăsari satul Coșnița str. Culchina 33 a fost expediată înștiințarea despre examinarea cauzei în prima instanță pentru data de 27 mai 2016, la înștiințate fiind anexată copia încheierii de primire în procedură a acțiunii, copia încheierii de asigurare a acțiunii și copia acțiunii (f.d. 45, 48).

Aici este important de menționat că deși, conform Avizului menționat, citația a fost recepționată la data de 17 mai 2016, fapt confirmat prin semnătura ce se conține în rubrica completată de destinatar, în ședința de judeca a primei instanțe din 27 mai 2016 Mamulat Tudor nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motivele neprezentării.

Mai mult decât, în cadrul ședinței instanței de apel Mamulat Tudor a declarat că unul din Avizele de recepție ce se conține la dosar a fost semnat de el respectiv, reclamatul a cunoscut despre existența și examinarea cauzei în prima instanță, iar având în susținere prevederile art. 102 alin. (4) CPC, recurentul nu mai poate invoca necitarea lui pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară, sau lipsirea de posibilitate să-și apere interesele.

În această ordine de idei sunt declarative și argumentele invocate de Mamulat Tudor precum că a aflat despre existența dispozitivul hotărârii primei instanțe doar la sfârșitul lunii august 2016, deoarece actele cauzei conțin Avizul de recepție CN 07 din 31 mai 2016, prin care se confirmă că dispozitivul hotărârii primei instanțe din 27 mai 2016, expediat prin scrisoarea Judecătoriei Dubăsari cu nr. de ieșire 3862/04M în adresa lui Mamulat Tudor a fost recepționat la data de 03 iunie 2016 (f.d. 54, 56).

Prin urmare, faptul că în perioada examinării cauzei în prima instanță Mamulat Tudor nu s-a aflat peste hotarele țării nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, sau la caz s-a constatat că în perioada în care Mamulat Tudor a lipsit din țară în locuința sa din satul Coșnița raionul Dubăsari, a rămas să locuiască o nepoată de a sa, care a recepționat avizul de recepție din 31 mai 2016 (f.d. 56).

Iar, prin prisma prevederilor art. 105 al. (5) CPC, care indică că persoana, membru adult al familiei care locuiește împreună cu destinatarul care și-a dat acordul să primească înștiințarea și a primit-o, este obligată să o înmâneze destinatarului cât

mai curînd posibil, persoana care a dat acordul la recepționarea înștiințării expediate lui Mamulat Tudor era obligat să o înmîneze destinatarului cît mai curînd posibil.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămînerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărîrii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărîrea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De altfel, reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Față de cele ce preced și avînd în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Mamulat Tudor.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări „Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Mamulat Tudor cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță